تفاهم‌نامه علمی: سندی که بر اساس توافقی دو یا چند جانبه میان نهادهای علمی داخلی و یا داخلی- خارجی در زمینه‌های علمی تنظیم شده است. مهم ترین موضوع تفاهم نامه ها عبارتند از:

۱. آشنایی هر چه بیشتر تبادل دانش و تجربیات طرفین
۲. بهره‌مند شدن طرفین از امکانات یکدیگر از قبیل توان فکری، تجربی، پژوهشی، آزمایشگاهی، کارگاهی، کتابخانه‌ای، ارتباطات بین‌المللی، و داده های قابل استفاده در پژوهش و تحقیق
۳. بومی سازی و یا انتقال تکنولوژی های مرتبط با نیازهای طرفین.
۴. حمایت از ایده های نو و تاسیس شرکت های دانش بنیان در حوزه های مرتبط
۵. بکارگیری توان مجموعه های فناور مرکز رشد و یا معرفی شدگان جهت رفع نیازهای طرفین.
۶. حمایت از طرح‌های تحقیقاتی و پایان نامه های دانشجویی.
۷. همکاری در برگزاری مشترک همایش و کارگاه.

تیم ورزشی فعال: تیمی که داخل دانشگاه فعالیت دارد ولی به مسابقات ورزشی اعزام نمی‌شود.

تیم ورزشی منتخب: تیم ورزشی که به مسابقات رسمی اعلام شده از اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اعزام می‌شود.

حقوق و مزایای اعضای هیات علمی: وجهی که در برابر فعالیت‌های موظف، به عضو هیات علمی، برابر ضوابط معین، ماهانه پرداخت می‌شود.

خوابگاه دانشجویی: مکانی که با مدیریت دانشگاه و برای اسکان دانشجویان دارای شرایط، در نظر گرفته می شود. دانشجویان متقاضی سکونت در خوابگاه، در طول تحصیل به صورت فردی یا گروهی، تمام یا بخشی از دوران تحصیلی خود را در خوابگاه می‌گذرانند. خوابگاه‌های دانشجویی برای اقامت دانشجویان در پردیس دانشگاه طراحی و ساخته می‌شوند. اتاق‌های خوابگاه‌های دانشجویی می‌تواند انفرادی یا گروهی باشد.

دانشپذیر: دانش پذیر به افرادی می گویند که در سطوح مختلف "مرکز آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان" در حال یادگیری زبان فارسی (با اهداف دانشگاهی و غیر آن) هستند.

دانشجوی انتقالی: دانشجویی که محل تحصیل خود را از یک مؤسسه آموزش عالی داخل کشور به دانشگاه فردوسی مشهد، برابر ضوابط معین، تغییر داده باشد.

دانشجوی انصرافی: دانشجویی که با نظر خود، از ادامه تحصیل خودداری کند و یا به علت عدم ثبت نام و یا غیبت ناموجه، از ادامه تحصیل منصرف شناخته شود.

دانشجوی بومی: دانشجویی که محل سکونت خانواده وی مشهد باشد.

دانشجوی جاری: فردی که برای تحصیل در یکی از دوره های آموزش عالی رسمی ، برابر ضوابط معین ، پذیرفته ، ثبت نام شده و اشتغال به تحصیل دارد.

دانشجوی شاهد و ایثارگر: دانشجویی که به دلیل فعالیت‌های ایثارگرانه خود و یا وابستگی نسبی یا سببی به ایثارگر (شهید، آزاده، رزمنده، جانباز و مفقودالاثر) از امتیازات خاصی برای ادامه تحصیل برخوردار می‌شود.

دانشجوی غیرایرانی: دانشجویی که ملیت و تابعیت غیرایرانی دارد و با روادید تحصیلی وارد کشور می‌شود.

دانشجوی مشروط: وضعیت تحصیلی که دانشجو در یک نیمسال معدل کمتر از ۱۲را در دورهٔ تحصیلی کارشناسی و معدل کمتر از ۱۴را در دورهٔ تحصیلی کارشناسی ارشد کسب نماید.

دانشجوی ممتاز (مقطع کارشناسی): دانشجویی که در همه نیمسال‌های تحصیلی (به جز حداکثر یک نیمسال) معدل بالای ۱۷ کسب کرده باشد.

دانشجوی مهمان: دانشجویی از یک مؤسسه آموزش عالی، که به طور موقت در دانشگاه فردوسی مشهد، به تحصیل اشتغال دارد.

دانشجوی مهمان مبنا: دانشجویی از یک مؤسسه آموزش عالی، که به طور موقت از ترم اول در دانشگاه فردوسی مشهد، به تحصیل اشتغال دارد.

دانشجوی ورودی: فردی که برای ورود به دوره تحصیلی مشخص، در آزمون ورودی مؤسسات آموزش عالی، امتیاز لازم را به دست آورده و در دانشگاه فردوسی مشهد ثبت نام نموده است.

دانشکده: نهاد آموزشی متشکل از حداقل ۳ رشته تحصیلی است که به صورت مستقل یا وابسته به یک مرکز آموزش عالی، دانشگاه و یا یک دستگاه اجرایی، فعالیت می‌کند.

درآمد اختصاصی: عبارت است از درآمدهایی که به موجب قانون از محل فروش کالا و خدمات حاصل و برای مصارف خاص منظور می‌گردد.

دوره روزانه: دوره تحصیلی که پذیرفته شده‌ی آزمون سراسری، بدون پرداخت شهریه و به صورت حضوری در دانشگاه تحصیل می‌کند.

دوره های فرعی: دوره هایی هستند که دانشجویان سال دوم به بعد دوره کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری با شرایط ویژه مثل کسب معدل مناسب (که توسط شورای آموزش های عالی آزاد دانشگاه تعیین خواهد شد)، می توانند در آنها شرکت کنند و با گذراندن ۲۱ تا ۲۴ واحد درسی با رشته و تخصص دیگری که مورد علاقه شان است آشنایی پیدا کنند.

دوره نوبت دوم (شبانه): دوره تحصیلی که پذیرفته شده‌ی آزمون سراسری، با پرداخت شهریه و به صورت حضوری در دانشگاه تحصیل می‌کند.

رشته تحصیلی: برنامه آموزشی که با محتوا و روش شناسی خاص، در قالب برنامه‌های درسی در دوره‌های تحصیلی مختلف به اجرا در می‌آید.

رشته تحصیلی میان (بین) رشته‌ای: برنامه آموزشی که از روش‌ها و محتواهای رشته‌های مختلف استفاده می‌کند و با انسجام بخشی میان آن‌ها، به حل یک مسئله مشخص یا خلق مفاهیم جدید می‌پردازد.

سال تحصیلی: زمان‌بندی دوره‌های تحصیلی که برای یک سال خورشیدی انجام می‌شود و شامل دو نیمسال تحصیلی و احیاناً یک دوره تابستانی است.

سفرهای رفاهی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری: سفرهایی که وزارت متبوع برای کارکنان دانشگاه‌های زیرمجموعه خود، تدارک می‌بینند.

شاخص‌های اختصاصی: به مؤلفه‌هایی که میزان تحقق سیاست‌ها و اهداف کمی و کیفی برنامه‌های هر حوزه را به طور جداگانه مورد سنجش قرار می‌دهد، اطلاق می‌شود.

شاخص‌های ارزیابی:

- اثر نرمال‌شده: نسبت تاثیر علمی برمبنای ضریب تاثیر مقالات منتشر شده دانشگاه، نسبت به تاثیر متوسطی که دانشگاه‌های دیگر در همان زمینه تحقیقاتی در دنیا داشتند.
- خروجی: تعداد مقالات علمی منتشر شده بر مبنای بانک داده اسکوپوس
- شاخص تخصص: نشان‌دهنده توزیع موضوعی خروجی علمی دانشگاه است. مقدار این شاخص بین صفر تا یک می‌باشد که به ترتیب نشان‌دهنده پراکندگی یا تمرکز موضوعی خروجی‌های دانشگاه است. این شاخص مطابق شاخص جینی در اقتصاد محاسبه می‌گردد.
- میزان انتشار در ۲۵٪ بهترین مجلات: درصد مقالات با ارجاع بسیار بالا در مجلات برتر (۲۵٪ بالای جدول) در هر زمینه تحقیقاتی
- نرخ تعالی: درصد مقالات علمی با ارجاع بسیار بالا (۱۰٪ بالای جدول) در هر زمینه تحقیقاتی
- همکاری‌های بین‌المللی: تعداد مقالات مشترک با مؤسسات وابسته از دو یا چند کشور در پروژه‌های تحقیقاتی

شاخص‌های عمومی: به شاخص‌هایی که در تمام حوزه‌های دانشگاه مشترک است، اطلاق می‌شود. مانند شاخص‌های مربوط به محورهای مدیریتی (منابع انسانی، اصلاح ساختارها و ...).

شاغل : وضع مستخدمی است که در شغل معینی انجام وظیفه نماید. در این حالت کلیه مزایای پیش‌بینی شده در قوانین و مقررات مربوط به مستخدم تعلق می‌گیرد و مستخدم نیز مکلف به انجام کلیه تکالیف مقرر می‌باشد.

شورای صنفی دانشجویان: تشکلی از نمایندگان دانشجویان که با هدف تقویت حضور و مشارکت دانشجویان در فرآیند تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و نظارت بر امور صنفی و رفاهی دانشجویان فعالیت می‌کند.

ضریب تاثیر: عبارت است از نسبت تعداد استنادها به یک نشریه علمی در ۲ سال قبل، به تعداد مقالات ۲ سال گذشته آن نشریه، در یک سال مشخص، براساس گزارش نمایه ISI یا یکی از نمایه‌های بین‌المللی.

طرح پژوهشی: مجموعه‌ای از مطالعات و فعالیت‌های مشخص علمی پژوهشی که در چارچوب طرح نامه مصوب انجام می‌شود.

طرح پژوهشی برون دانشگاهی: به طرح پژوهشی اطلاق می‌گردد که با استفاده از منابع مالی خارج دانشگاه، اجرا می‌شود.

طرح پژوهشی درون دانشگاهی: به طرح پژوهشی اطلاق می‌گردد که با استفاده از منابع مالی دانشگاه اجرا می‌شود.

طرح پژوهشی خاتمه یافته: به طرح پژوهشی اطلاق می‌گردد که مطالعات و عملیات مربوط به آن، در چارچوب تصویب‌نامه و مفاد قرارداد، پایان یافته و به تایید مراجع ذیربط رسیده است.

طرح پژوهشی مصوب: به طرح پژوهشی اطلاق می‌گردد که پس از بررسی و ارزیابی در مراجع ذیربط، مورد تایید قرار گیرد و مجوز اجرای آن به مجری طرح داده شود.

عرصه دانشگاه: عبارت است از مقدار زمین قابل استفاده جهت ساخت و ساز فضاهای مورد نیاز دانشگاه

عضو هیات علمی: منظور عضو هیات علمی شاغل در دانشگاه اعم از رسمی و یا پیمانی بوده که صلاحیت علمی و عمومی وی به تایید هیات ممیزه و یا هیات اجرایی جذب رسیده باشد.

عضو هیات علمی پیمانی: فردی است که به موجب قرارداد پیمانی برای تصدی یکی از پست های سازمانی دانشگاه برای مدت معین در چارچوب ضوابط و مقررات آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی دانشگاهها و موسسات اموزش عالی، پژوهشی و فناوری، استخدام شده باشد.

عضو هیات علمی رسمی: فردی است که به موجب حکم رسمی برای تصدی یکی از پست های سازمانی دانشگاه در چارچوب ضوابط و مقررات آیین نامه استخدامی اعضای هیات علمی دانشگاهها و موسسات اموزش عالی، پژوهشی و فناوری، استخدام شده باشد.

فارغ‌التحصیل (دانش‌آموخته): فردی که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده است و برابر ضوابط معین، دانشنامه تحصیلی دریافت می‌کند.

فرصت مطالعاتی: دوره زمانی که عضو هیات علمی متقاضی در داخل و یا خارج از کشور، به منظور انجام تحقیقات به سر می‌برد.

فضاهای اداری: شامل آموزش دانشکده‌ها، دبیرخانه، کارگزینی، امور عمومی، مدیریت، بایگانی و ... می‌باشد.

فضاهای آموزشی: شامل کلاس درس، آزمایشگاه، لابراتوار، کارگاه و ... می‌باشد.

فضاهای پژوهشی: شامل پژوهشکده‌ها می‌باشد.

فضاهای خدماتی: شامل خدمات، اطلاعات، تاسیسات و ... می‌باشد.

فضاهای رفاهی: شامل بوفه، آبدارخانه، تریا، سرویس بهداشتی، اتاق نظافت، غذاخوری‌ها، مکان‌های ورزشی و ... می‌باشد.

فضاهای فرهنگی: شامل نمازخانه، نهاد رهبری، جامعه اسلامی، تشکل‌های فرهنگی، بسیج و ... می‌باشد.

فضاهای کمک‌آموزشی: شامل کتابخانه، سایت رایانه، آمفی تئاتر، اتاق اساتید، سالن مطالعه، مدیریت گروه، انجمن علمی و ... می‌باشد.

فعالیت‌های فوق برنامه: فعالیت‌های اختیاری که خارج از ساعات درسی و برنامه کلاسی الزامی دانشجویان ارائه می‌گردد.

قطب علمی: نهادی علمی- پژوهشی برخوردار از برتری در یک رشته علمی- تخصصی که از طریق تمرکز و انسجام بخشیدن به فعالیت‌های خود در آن زمینه، پس از کسب مجوز از مراجع ذیربط برای تولید دانش، نوآوری و دستیابی به کیفیت برتر علمی در سطح ملی، منطقه‌ای یا بین‌المللی و پاسخگویی به نیازهای مربوط تلاش می‌کند.

کارکنان: افراد شاغل غیر هیات علمی در دانشگاه می‌باشند.

کتاب تالیفی: مجموعه‌ای از داده‌های علمی و نظریات پذیرفته‌شده که براساس تحلیل جدید و با ترکیب مبتکرانه و خلاق سازماندهی شود.

کتاب ترجمه شده: ترجمه عبارت است از برگردان متنی از زبان مبدأ به زبان مقصد با حفظ محتوای کامل ساختار کتاب اصلی

کتاب تصنیف: اثری است برآمده از ذوق، تجربیات، پژوهش‌ها، دیدگاه‌ها و نوآوری علمی صاحب اثر پیرامون یک موضوع خاص، همراه با تقریر، تشریح، حاشیه‌نویسی و تنظیم گفتارهای علمی صاحب اثر و افزودن حواشی و تعلیقات ضروری. در اثر تصنیفی، نویسنده باید در فهرست مراجع به تعداد قابل توجهی از آثار معتبر انتشار یافته خود در مجلات و کنفرانس‌های بین‌المللی و ملی ارجاع دهی نماید.

کتاب‌های تدوین و گردآوری شده: نوشتاری است که مطالب آن توسط شخص (گردآورنده) یا اشخاصی درباره موضوعی خاص از منابع معتبر گردآوری شده و در تدوین و تنظیم آن روشی نو بهکار رفته باشد و به منظور رفع نیازهای آموزشی یا پژوهشی دانشگاه گردآوری یا تدوین یافته است.

کارگاه آموزشی: آموزشی برای تقویت مهارت‌های حرفه‌ای با موضوع مشخص است که با تعامل شرکت‌کنندگان به منظور تبادل اندیشه‌ها، تجارب و دیدگاه‌های مجری و شرکت‌کنندگان برگزار می‌شود.

کانون فرهنگی دانشجویی: اجتماع خودجوش دانشجویی که با هدف پاسخگویی به نیازهای متنوع و رشد خلاقیت‌های فرهنگی دانشجویان، سامان بخشی به خواسته‌ها و تلاش‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشجویی در جهت نیل به ارزش‌های متعالی اسلامی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

کمک‌هزینه مسکن: براساس مصوبه هیات امنا ماهیانه مبلغی به اعضای هیات علمی فاقد مسکن که مستاجر می‌باشند، به عنوان کمک‌هزینه مسکن پرداخت می‌شود.

کمیته انضباطی: هیأتی که به تخلفات عمومی، آموزشی، اداری و اخلاقی دانشجویان در دانشگاه رسیدگی می‌کند.

کمیسیون موارد خاص دانشجویی: شورایی برای رسیدگی به مشکلات آموزشی دانشجویان که در آیین‌نامه‌های آموزشی پیش‌بینی نشده است.

کنفرانس علمی: همایشی که در آن، افراد به صورت مشترک، با ارائه دستاوردهای علمی و تحقیقاتی و در چارچوب مقالات به بررسی موضوع علمی خاصی می‌پردازند.

گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاه، متشکل از تعدادی عضو هیات علمی است که با تاکید بر آموزش به تولید، ترویج، توزیع و انتشار علم در یک حوزه تخصصی می‌پردازد.

گروه پژوهشی: کوچکترین و بنیادی‌ترین واحد سازمانی علمی تحقیقاتی، متشکل از تعدادی عضو هیات علمی است که با تاکید بر پژوهش به تولید، ترویج، توزیع و انتشار علم در یک حوزه تخصصی می‌پردازد.

گروه تحصیلی: به مجموعه‌ای از رشته‌های تحصیلی گفته می‌شود که از نظر موضوع هم‌سنخ و هم‌گون باشند. گروه تحصیلی شامل گروه های علوم انسانی، علوم پایه، کشاورزی و دامپزشکی، فنی و مهندسی و هنر می‌باشد.

متخصص خارجی: فردی با تابعیت غیرایرانی و برخوردار از دانش نظری و یا مهارت فنی که برای همکاری با دانشگاه، به ایران دعوت می‌شود.

مجله علمی پژوهشی: نشریه‌ای دربرگیرندۀ مقالات علمی پژوهشی که به صورت دوره‌ای، با مجوز مراجع ذیربط، انتشار می‌یابد.

مجله علمی ترویجی: نشریه‌ای دربرگیرنده مقالات علمی ترویجی که به صورت دوره‌ای، با مجوز مراجع ذیربط، انتشار می‌یابد.

مدرک تحصیلی: دانشنامه یا سندی است که پس از گذراندن دوره‌های تحصیلی تعریف‌شده، در دانشگاه صادر می‌شود و شامل مشخصات صاحب مدرک، مرجع صادرکننده، مشخصات رشته تحصیلی و تاریخ اخذ آن می‌باشد.

مرتبه علمی: رتبه علمی دانشگاهی که با توجه به مدرک تحصیلی، مهارت‌ها و دانش اعضای هیات علمی تعیین می‌شود و به ترتیب عبارتند از مربی آموزشیار، مربی، استادیار، دانشیار و استاد.

مرکز مشاوره و توانمندسازی دانشجویی: کلیۀ خدمات این مرکز کاملاً تخصصی و ویژه دانشجویان است. فعالیت های این مرکز در دو حوزه خدمات روان شناختی(برای مراجعان) و خدمات مددکاری (برای مددجویان) از یکدیگر قابل تفکیک است. علاوه بر این ارایه خدمات، فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی و اقدامات پیش‌گیرانه نیز توسط مرکز انجام می شود.

مستخدم پیمانی: فردی است که به موجب قرارداد پیمانی برای تصدی یکی از پست های سازمانی دانشگاه، برای مدت معین در چارچوب ضوابط و مقررات آیین نامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی، استخدام می شود.

مستخدم رسمی: فردی است که به موجب حکم رسمی برای تصدی یکی از پست های سازمانی دانشگاه در چارچوب ضوابط و مقررات آیین نامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی، استخدام می شود.

مستخدم روزمزد بیمه‌ای: کسی که به موجب قرارداد، موقتاً برای مدت معین و کار مشخص، بر اساس قانون‌کار، بدون اشغال پست استخدام می‌شود.

مستخدم قراردادی: فردی است که به موجب قرارداد منعقده با دانشگاه به منظور انجام وظایف مشخص برای مدت معین در چارچوب ضوابط و مقررات آیین نامه استخدامی اعضای غیر هیات علمی به کار گرفته می شود و دانشگاه هیچ گونه تعهد استخدامی در قبال عضو قراردادی ندارد.

مقطع تحصیلی: فرآیندی آموزشی که طی آن، دانشجو تعداد معینی از واحدهای درسی را می‌گذراند و به دریافت دانشنامه دوره (کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری حرفه‌ای و دکتری تخصصی) نائل می‌شود.

نشریه دانشگاهی: رسانه‌ای چاپی و یا الکترونیکی با نام ثابت و تاریخ نشر در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، هنری، ادبی و ورزشی که توسط دانشجویان و اعضای هیات علمی، برابر ضوابط معین، منتشر می‌شود.

نظام پیشنهادات: نظام مبتنی بر خرد جمعی و مشارکتی که با هدف بهره گیری نظام مند از توانایی های فکری و خلاقیت سرمایه انسانی در بهبود فعالیت های دانشگاه فعالیت می نماید.

نیمسال تحصیلی: واحد زمانی تحصیلی که در برگیرنده ۱۷ هفته آموزش است.

واحد حق‌التدریس: مازاد بر واحدهای تدریس موظف اعضای هیات علمی، حق‌التدریس نامیده می‌شود.

واحد درسی: ارزش مقداری درسی ،که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ســـاعت، عملی یا آزمایشـــگاهی ۳۲ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی(بازدید علمی)۴۸ساعت، کارورزی یا کار در عر صه ۶۴ساعت و کارآموزی یا مهارت آموزی۱۲۰ساعت در طول یک نیم سال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.

وام تحصیلی دانشجویی: به تسهیلاتی گفته می شود که برای کمک به تامین هزینه‌های تحصیلی دانشجو پرداخت می‌شود.

وام شهریه دانشجویی: به تسهیلاتی گفته می شود که برای کمک به دانشجوی دوره نوبت دوم، در جهت تامین بخشی از شهریه تحصیلی وی پرداخت می‌شود.

هسته پژوهشی: هسته پژوهشی کوچکترین واحد پژوهشی درون دانشگاهی است که در زمینه تخصصی معین و به منظور تقویت فعالیت های پژوهش و فناوری مرتبط با دستگاه های اجرایی خارج از دانشگاه با اعضای هیات علمی مرتبط و یا وابسته به آن تخصص فعالیت هایی را در درون و یا برون سازمان انجام می دهند.

همکاری علمی بین‌المللی: فعالیت علمی مشترک با نهادهای تخصصی و علمی منطقه‌ای و بین‌المللی و یا دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی یا تحقیقاتی دیگر کشورها است.